

Логінов А. Ю.,

учитель

Гельмязівського опорного закладу

загальної середньої освіти I- III ступенів

Гельмязівської сільської ради

Золотоніського району Черкаської області

НАТАЛЯ ЛІВИЦЬКА-ХОЛОДНА (НАТАЛЯ ВОЛОШКА): ДІАЛОГ З УКРАЇНОЮ ТА ЗЕМЛЯКАМИ

15 червня 2022 року виповнилося 120 років від дня народження представниці літератури українського зарубіжжя Наталці Волошці (Наталі Лівницької-Холодної). Видатна поетеса й письменниця, лауреатка премії Фундації Антоновичів змушена була усе своє свідоме життя творити в Чехії, Польщі, Німеччині, США, Канаді. Серед її найвідоміших збірок – «Вогонь і попіл», « Сім літер», « Шлях генія». До кола друзів належали відомі поети Юрій Дараган, Леонід Могендз, Олена Теліга. І , звичайно ж, Євген Маланюк, який без тями, по-юначому був у неї закоханий.

Голос Наталки Волошки долинув до земляків, у Гельмязів Золотоніського району на Черкащині, у жовтні 1990 року. Саме тоді районна газета надрукувала статтю відомого краєзнавця Черкащини М. Пономаренка про творчість Наталки Лівницької-Холодної. Цією статтею зацікавився місцевий краєзнавець, директор Гельмязівського музею історії села П. Герман. Він розшукав через посольство в Канаді Наталю Андріївну Лівницьку-Холодну. 89- річна жінка надіслала 30 жовтня 1991 року лист, свої світлини, поезії та книгу спогадів своєї матері Марії Лівницької «На грані двох епох». Так поступово до земляків почало повертатися ім'я та творчість відомої землячки.

«Я народилась уже на хуторі своєї баби, який вона дістала в спадок від свого батька, Петра Ільяшенка. Він був десь коло Гельмязова, і теж, мабуть сліду по ньому нема. Він згорів, як мені було п'ять років» – згадує поетка [1, с.3].

Новому утвердженню в українському літературному процесі, на Черкащині, Наталки Волошки посприяли літературна розвідка «Долетить на Дніпро луна» поета, перекладача , публіциста, кандидата філологічних наук Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького В. Пахаренка у часописі «Слово і час» (1996 р., № 2), стаття « Шляхетна мета – воля України» І. Юрченко у науково-публіцистичному віснику Шевченківського національного заповідника

в Каневі «Чернеча гора» (2012 р., № 1), стаття «Гельмязів літературно-мистецький» у газеті «Земля батьків» (2018 р.) кандидата історичних наук Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, краєзнавця Г. Голиша.

Деякий час родина Наталки Волошки проживала у Золотоноші, Каневі, Черкасах. Любов до рідного краю, до України проходить через її творчість постійно і надривно:

Сім літер, що палають в слові «Україна»,
Сім літер, що вогнем лягли на Монпарнас-
або

Десять літ, о далекій мій краю,
десять літ за тобою тужить!

Не навчусь дотепер, не знаю,
як без тебе щасливо жить [3].

Мотив поезій – це незагойна ностальгія за рідним краєм, віра у кращу долю. Твори Наталі Лівницької-Холодної – це своєрідна філософія любові, смерті і життя, трагедія самотності. Ф. Погребенник зазначає, що її поезія перейнята часом і мелодикою української пісні [4, с. 4].

У останніх листах поетка зізнається: «...Я з жадобою слухаю та читаю всі новини з України. Шкода, що я не молодша хоч на десять років. Може б ще змогла чимось прислужитись моїй країні» [2, с. 6–9]. «Душею я з вами всіма там, у Гельмязові, у тій садибі, в тому садку, де зараз парк» [1, с. 3].

Сьогодні у місцевому опорному закладі освіти створюється літературно-мистецький центр Наталі Лівницької-Холодної, видано збірку вибраних поезій Наталки Волошки «Господні терези», проводяться конкурси читців, заходи, пішохідні екскурсії.

Список використаних джерел:

1. Герман П. «Чи знаєш ти, що я одна вмираю серед оцих чужих сосон?». Златокрай. 1992. 21 квітня. С. 3.
2. Куценко Л. «Казка, що так не музикально й боляче обірвалась» (Сторінки життя Євгена Маланюка). *Дивослово*. 1996. № 5–6. С. 6–9.
3. Лівницька-Холодна Н. Господні терези. Вибрані поезії. Гельмязів. 2022. 82 с.
4. Погребенник Ф. «Прислужитись моїй країні» Літературна Україна. 1992. 02 липня. С. 4.